روزنامه هم‌میهن
www.hammihanonline.ir
hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline
https://t.me/hammihanonline
@Hammihanonline
• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمدجواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی
• معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل) • علی ورامینی (رسانه و فرهنگ)
• سمیه متقی (سیاست) • الهه ابراهیمی (خبر) • آرش خاموشی (عکس) • هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • مدیر هنری: مهدی قربانی‌تبار • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی
• مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷
• نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸ • لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشرگسترامروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

نگاه آخر

شما هم نیستید

درباره واکنش رئیس سازمان صداوسیما به تعطیلی شبکه «منوتو»

علی ورامینی
دبیر گروه فرهنگ

میان واکنش‌های بی‌شمار که نسبت به تعطیلی «منوتو» دیدیم و شنیدیم، واکنش آقای جبلی، رئیس صداوسیما از همه‌بیشتر قابل تأمل بود؛ «آن چیزی که می‌ماند پیام اصیل، فطرت انسانی و فرهنگ اصیل است که ما هستیم، کشور ما و تاریخ ماست که می‌ماند. هرچیزی هم که خلاف این‌ها باشد، سرنوشتی جز آن‌چه شبکه منفور «منوتو» داشته، نصیبش نخواهدشد».

سخنان جناب جبلی ازاین‌رو قابل تأمل است که ایشان تقریباً بالاترین فرد و مهم‌ترین سیاست‌گذار رسانه در کشورند. فردی که سازمان متبوعش چندده هزار کارمند مستقیم دارد و برای سال آینده سازمانش، تقریباً نیم‌میلیارد دلار بودجه مصوب شده است. سخنان ایشان نکاتی خیال‌اندیشانه دارد، نکاتی که تأمل به آنها، هم در فهم وضعیت فعلی به ما کمک می‌کند، هم اینکه اگر تغییری در این نگرش به‌وجود نیاید، خبر از استمرار همین وضعیت و حتی بدتر خواهد داد. شوربختانه شبکه «منوتو» نه‌تنها میان بخشی از جامعه که کم‌تعداد هم نیستند منفور نبود، بلکه گفتمان خودش را هم در میان مخاطبانش رواج داد و رفت.

این شبکه، دو سویه کاملاً متفاوت داشت. تا هنگامی که به‌صورت عریان وارد عرصه سیاسی نشده بود، بخشی از برنامه‌های آن در حوزه سرگرمی، قابل دفاع بودند. پیش‌ترها حتی مستندهای کاملاً سوگیرانه‌اش هم بهره‌ای از ساخت خوب و روایت عامه‌پسند داشت.

گرچه به‌طور واضح مشخص نیست که برنامه‌ای مدون از ابتدا بود یا در میانه راه و اسپانسر، آنها را به این سمت برد؛ اما واضحاً جعل تاریخ، به‌خصوص تاریخ پهلوی، در دستور کار این شبکه قرار گرفت و دال مرکزی آن شد. این کار را با بهره‌گیری از ظرفیت‌های خود به‌خوبی انجام می‌داد و حتی گفتمان‌سازی کرد. باورش سخت است اما یکی از ظرفیت‌های اصلی این شبکه، خبرنگار یا بهتر بگوییم کارمندان غیرحرفه‌ای اش بود. کارمندانی که نه‌فقط هیچ سابقه‌ای در کار رسانه نداشتند بلکه می‌توان گفت ذهنی صاف و ساده داشتند و هرچه کارفرما می‌خواست، می‌توانست با این ذهن صاف کند. درواقع کاری که رسانه‌های حرفه‌ای در مرحله دوم و به‌واسطه عوامل حرفه‌ای انجام می‌دهند، این شبکه از ابتدا و از خود کارمندانش شروع کرده بود.

مجریان و عوامل این شبکه هیچ ابایی از این نداشتند که روشنفکرستیزی کنند. «منوتو»، عوام‌زدگی سیاست را از خود عواملش شروع کرده، این باور را در آنها حک کرده بود و آنها هم این عوام‌زدگی را با اقبالی که بین مخاطبان‌شان داشتند، پژواک می‌دادند و حتی گفتمان خاص خودشان را ساختند. مصاحبه سردبیر اتاق خبر این شبکه با بی‌بی‌سی فارسی را به‌بهانه اتمام کار این شبکه ببینید. در جایی از واژه «پنجاه‌وهفتی‌ها» برای تحقیر و تخفیف آنها که انقلاب کردند، استفاده می‌کند. هیچ اهل رسانه حرفه‌ای حتی اگر باور قلبی به چنین چیزی داشته باشد، حداقل در ظاهر چنین سوگیری ساده‌لوحانه‌ای را نشان نمی‌دهد. وضعیت سردبیر چنین است؛ کسی که قرار است بسته خبری انتخاب کند، کسی که اگر در رسانه‌ای با سازوکار حرفه‌ای بود، یاد گرفته بود که سوگیری‌های خود را لابه‌لای الفاظ و نوشته‌هایش پنهان کند تا تاثیر آن‌چه می‌گوید به این دلیل از بین نرود. این اصول اما در «منوتو» به‌هیچ‌عنوان محلی از اعراب نداشت. نه کارمندانش برای کار حرفه‌ای تربیت شده بودند، نه اسپانسر و مدیرانش می‌خواستند که از افراد حرفه‌ای استفاده کنند. می‌گویید پس چرا چنین جمع غیرحرفه‌ای توانست مخاطبان زیادی را همراه خود کند، به همان دلیل به‌ظاهر ساده اما پیچیده‌ای که اینفلوئنسرهای بی‌هنر اینستاگرام با سوارشدن بر هیجانات توده‌های مردم، میلیون‌ها مخاطب جذب می‌کنند. «منوتو» در خلأیی که رسانه‌های داخلی داشتند، توانست با افرادی غیرحرفه‌ای، رسالت خود را انجام دهد. مردم حرف‌هایی را که در اتوبوس، بازار، سرکار و... با یکدیگر می‌گفتند، حال از زبان جوانانی بزک کرده به‌عنوان کارشناس و متخصص می‌شنیدند. بخشی از مردم که هیچ‌وقت خود را در میان چندده شبکه سراسری و استانی صداوسیما ندیدند، احساس کردند که رسانه‌ی همدل و نزدیک به خود را یافته‌اند. حال نوبت رسانه بود که ماموریت خود را انجام دهد. باید دیگر به میانجی تونل زمان، ابتدا کلاژی از گل‌وبلبل‌بودن اوضاع دوران پهلوی نشان دهد و بعدتر از روشنفکران و مخالفان پهلوی، دیوی وحشتناک بسازد. به همین هم بسنده نکردند، در سکانس پایانی خود دست به سفیدشویی رئیس یکی از مخوف‌ترین سازمان‌های امنیتی خاورمیانه بزنند و جلادی چون پرویز ثابتی را هم قهرمان ملی جلوه دهند.

درست است جناب جبلی که آنها به‌ظاهر رفته‌اند و شما با آن سازمان بزرگ و پولدار مانده‌اید، اما اگر می‌خواهید تجربه تلخ «منوتو» و جعل تاریخ با چند کارمند غیرحرفه‌ای باز صورت نگیرد، به دوستان مورد اعتمادتان بگویید که میراث شوم «منوتو» را با ۱۴ سال کار رسانه‌ای در گستره و عمق مخاطبانش بررسی کنند. بررسی‌تان اگر فارغ از آرزواندیشی باشد، شاید با اعتمادبه‌نفس کمتر اما نگاهی واقع‌بینانه‌تر، سیاست‌گذاری داشته باشید. آنها به‌ظاهر رفته‌اند، اما ما «درواقع شما» هم در این میان نیستید.

بازی مرگ و زندگی

تیم ملی فوتبال ایران امروز مقابل تیمی قرار می‌گیرد که ۱۸ سال از آخرین پیروزی ما مقابل آن می‌گذرد

سپهر خرمی
گزارشگر ورزشی هم‌میهن
در دوحه

جام ملت‌های آسیا به روزهای پایانی خودش نزدیک شده است. کمتر کسی تصور می‌کرد این جام با حواشی گوناگون روبه‌رو شود که پیش‌تر رخ نداده است. یکی از بارزترین این حواشی؛ قرنطینه‌شدن داور مسابقات به‌دلیل تهدید جانی علیه او بود. علیرضا فغانی که در این دوره از مسابقات نماینده فدراسیون فوتبال استرالیا بود، بعد از اخراج بحث‌برانگیز مهاجم تیم‌ملی عراق با تهدید شدید جانی از سوی عراقی‌ها روبه‌رو شد. ازسوی‌دیگر حمله‌ی خبرنگار عراقی به سرمربی اسپانیایی عراق هم سوژه رسانه‌های دنیا شد. جامی که تصور می‌شد یکی از کم‌حاشیه‌ترین رقابت‌های دنیا لقب بگیرد، حالا طوری پیش رفته که کنفدراسیون فوتبال آسیا را نیز شوکه کرده است. استقبال نه‌چندان زیاد تماشاگران نیز باعث شده تا شاید AFC تصمیمی غیرمنتظره بگیرد که در ادامه به این موضوع نیز خواهیم پرداخت. تقابل ایران و ژاپن نیز در جمع هشت تیم آسیا، یکی از قدرت‌های آسیا را خیلی زود به خانه خواهد فرستاد.

از تهدید جانی تا حمله به قصد کشتن

جام جهانی ۲۰۲۲ که در همین کشور قطر برگزار شد، عملاً حاشیه‌ی خاص خارج از زمین نداشت اما جام ملت‌های آسیا باوجودی که با تیم‌ها و تماشاگران کمتری در حال برگزاری است، حواشی‌ای را به‌چشم دید که شاید تابه‌حال در هیچ تورنمنتی طی ۲ دهه اخیر کسی به‌یاد ندارد. علیرضا فغانی، داور ایرانی که از دو سال پیش تابعیت کشور استرالیا را گرفته و برای فوتبال این کشور قضاوت می‌کند، در این مسابقات جنجال آفرید. او به‌دلیل تلف کردن وقت توسط مهاجم عراقی، ایمن حسین را در دقیقه ۷۸ مقابل اردن از زمین مسابقه اخراج کرد تا همین اتفاق منجر به این شود که عراق در ثانیه‌های پایانی وقت‌های تلف‌شده مقابل اردن، شکست بخورد. بعد از این اتفاق، فغانی توسط کاربران عراقی به قتل تهدید شد و شماره تماس و آدرس منزلش در استرالیا نیز پخش شد. واتس‌آپ فغانی از دسترس خارج شد چراکه بیش از ۱۰ هزار تهدید جانی از سوی عراقی‌ها در واتس‌آپ او به‌ثبت رسید. فغانی به مدت ۴ روز در هتل کنتیننتال با حفاظت بسیار بالا از سوی افراد امنیتی AFC قرنطینه شده بود و هرکسی اجازه ورود به این هتل را نداشت. درنهایت اما ای‌اف‌سی با انتشار بیانیه‌ای، تمام تصمیمات فغانی را به‌لحاظ قانونی و علم داوری تایید کرد و گفت، فغانی نمره قبولی در این مسابقه کسب کرده و اصلاً اشتباهی نداشته است. ازسوی‌دیگر فدراسیون فوتبال استرالیا اعلام کرد، باتوجه به اینکه علیرضا فغانی درحال‌حاضر شهروند این کشور است، باید به کشور استرالیا برگردد چون مسئول حفاظت از جان او است. به‌همین‌دلیل فغانی باوجود قضاوت قابل قبول در دیدار عراق و اردن، دیگر در این جام حضور ندارد. حاشیه دیگر، تنش در نشست خبری سرمربی عراق بعد از شکست این تیم مقابل اردن بود. یکی از خبرنگاران عراقی به قصد آسیب‌رساندن به سرمربی اسپانیایی عراق به او حمله‌ور شد که افسران امنیتی ای‌اف‌سی این خبرنگار را از سالن خارج کردند. یکی از نمایندگان ای‌اف‌سی قبل از این اتفاق، باتوجه به احتمال پرتاب میکروفون به‌سمت سرمربی عراق، میکروفون را از او گرفت تا اتفاق بدتری رخ ندهد.

منطقه محبوبی که بدیمن شد

تا کمتر از ۵ سال پیش، کشور قطر میزبان هیچ رقابت بزرگی در این رقابت‌ها نبود. خبرنگار روزنامه هم‌میهن با حضور در این مسابقات ملاحظه کرد که این کشور با تجربه‌ی میزبانی لیگ قهرمانان آسیا در سال ۲۰۲۰، جام جهانی ۲۰۲۲ و حالا جام ملت‌های ۲۰۲۳، به‌خوبی از پس میزبانی تورنمنت‌های بزرگ با حضور توریست‌های مختلف از اقصی‌نقاط دنیا برآمده است. استفاده از تمام خطوط متروها برای خبرنگاران در طول مسابقات رایگان است. همچنین مدیاسنتر نیز از ساعت ۹ صبح تا ۱۲ شب، پذیرای خبرنگاران برای تهیه گزارش و ارسال مطالب است. گفتنی است در مدیا سنتر، اینترنت پرسرعت در اختیار تمام خبرنگاران قرار گرفته تا ارسال مطالب، آسان‌تر از قبل شود. یکی از نکات جالب، تجمع هواداران فوتبال در شهر دوحه، حضور در منطقه‌ای به‌نام «سوق واقف» است که مغازه‌دارهای ایرانی بسیاری، آنجا حضور دارند. تجمع هواداران فوتبال و حامیان هر کشور در این منطقه سنتی باعث شده بود تا یک آمار منفی به‌وجود بیاید. هواداران هر تیمی که شب قبل از مسابقه در این منطقه جمع شدند، آن تیم شکست خورد و حذف شد. این اتفاق برای تیم ملی فلسطین، عراق، امارات و عربستان رخ داد به‌همین‌دلیل پیش از آغاز مرحله یک‌چهارم نهایی، هواداران فوتبال در منطقه دیگری جمع شدند تا بدیمنی - از دید خودشان - یقه‌شان را نگیرد. هرچند هواداران تیم‌ملی فوتبال ایران بیشتر در هتل‌های‌شان حضور داشتند تا اینکه در سطح شهر به‌صورت هماهنگ به شادی بپردازند. در روز مسابقه، هواداران فوتبال ایران در اطراف ورزشگاه شادی می‌کردند اما در روزهای قبل از هر مسابقه، در سطح شهر خبری از آن‌ها نبود. گفتنی است سبک تشویق کشورهای عربی به‌مراتب هماهنگ‌تر و جذاب‌تر از هواداران سایر کشورها بود.

شکستن طلسم ۱۸ ساله

ژاپن قطعاً سرسخت‌ترین رقیب ایران طی ۲ دهه اخیر است. آخرین برد ایران مقابل این تیم، به سال ۲۰۰۵ و مقدماتی جام‌جهانی ۲۰۰۶ برمی‌گردد؛ جایی که برانکو ایوانکوویچ سرمربی ایران بود و سفیدپوشان ایران توانستند در ورزشگاه آزادی با حساب دو بر یک و درخشش وحید هاشمیان، از سد ژاپنی‌ها عبور کنند. درحال‌حاضر ژاپن گران‌ترین تیم جام است و اگر به لیست‌شان نگاه کنید، لیستی از بازیکنان سرشناس دارند. هیروکی ایتو، مدافع اشتوتگارت آلمان، کو ایتاکورا، مدافع مونشن گلادباخ، تاکه‌هیرو تومیاسو از آرسنال، واتارو اندو از لیورپول، میتوما از برایتون و کوبو از رئال سوسیه‌داد؛ شاخص‌ترین بازیکنان تیم تحت هدایت هاجیمه موریاسو با برچسب‌های چندین میلیون دلاری هستند. گفتنی است اما دو تیم تا الان ۹ بار در تاریخ، به مصاف هم رفته‌اند که سهم یوزهای ایرانی، کسب ۲ پیروزی و سهم ساموراییِ‌ها، سه برد بوده و ۴ مسابقه هم با تساوی به اتمام رسیده است. ایران در این ۹ مسابقه، ۱۱ بار دروازه حریف خود را باز کرده و در مقابل، ۱۵ بار توپ را درون دروازه خود دیده تا ژاپنی‌ها دست‌بالا را در آمار ثبت‌شده داشته باشند. اما نکته منفی عدم‌پیروزی و عدم‌گلزنی ایران مقابل ژاپن، در چهار دیداری است که با آبی‌پوشان در جام ملت‌های آسیا داشته و باید دید امروز در پنجمین مصاف خود در این رقابت‌ها، به این طلسم منفی پایان خواهد داد یا خیر. همچنین باز هم بین برترین گلزنان دیدارهای رودرروی دو تیم، نام علی دایی دیده می‌شود که با ۴ گل زده، در صدر قرار دارد و بازیکنان بعد از او از جمله وحید هاشمیان، دوگله هستند و نکته جالب اینکه هیچ بازیکن کنونی‌ای از تیم ملی، سابقه گلزنی به ژاپنی‌ها را ندارد و باید دید امروز کسی خواهد توانست این اتفاق را رقم بزند یا نه. آخرین تقابل دو تیم هم به جام ملت‌های قبلی برمی‌گردد که ژاپن با برتری سه بر صفر مقابل تیم تحت هدایت کارلوس کی‌روش به پیروزی رسید و به فینال مسابقات صعود کرد اما برتری ایران برابر حریف قدرتمند امروز خود چیزی حدود ۱۹ سال پیش رقم خورده که ایران توانست در مسابقه‌ای که در چارچوب انتخابی جام جهانی برگزار می‌شد، با دبل وحید هاشمیان، با نتیجه دو بر یک، از سد ژاپن بگذرد.

مشاهده خبرنگار هم‌میهن از آخرین تمرین

با غیبت مهدی طارمی در این مسابقه حساس، باید دید تفکر امیر قلعه‌نویی برای خط حمله چه خواهد بود اما با حضور خبرنگار روزنامه هم‌میهن در تمرین پیش از این مسابقه، دریافتیم که شهریار مغانلو در قیاس با سایر تمرین‌ها، حضور فعال‌تر و پررنگ‌تری داشت. بعید نیست باتوجه به میانگین قدی پایین‌تر ژاپنی‌ها نسبت به بازیکنان ایران، شهریار برای دقایقی و البته برای بازکردن گره بازی، به میدان برود. شکستن طلسم ۱۸ ساله می‌تواند حضور قلعه‌نویی را در جام تمدید و جای پایش را محکم‌تر کند در غیر این صورت شاید پایان کار او در تیم‌ملی رقم بخورد و به جام‌جهانی ۲۰۲۶ نرسد.

چهره

منوچهر کدیور درگذشت

منوچهر کدیور نویسنده، پژوهشگر و فعال سیاسی در ۹۴ سالگی درگذشت. نُه کتاب از او به یادگار مانده است و کتاب‌هایش درباره سه موضوع است؛ دسته اول دو کتابی که تعلقات سیاسی او را نشان می‌دهد، دسته دوم تدوین سرگذشت‌های خانواده کدیور است و دیگر کتاب‌هایی که «از روزگار گذشته حکایت» می‌کند. علاوه بر این او سال‌ها معلمی متواضع و فروتن در فسا و شیراز بود. منوچهر کدیور، پدر جمیله کدیور روزنامه‌نگار و نماینده پیشین مجلس و محسن کدیور، نویسنده و استاد پژوهشی دانشگاه دوک در آمریکا هم بود. منوچهر کدیور در دفاع از محمد مصدق در زمان شاه زندان رفته بود و همیشه طرفدار مصدق باقی ماند. محسن کدیور درباره پدرش و نوبت‌های ملاقات با او در زندان نوشته است: «چهارده ساعت در اتوبوس می‌نشست و از شیراز به تهران می‌آمد تا دو هفته یک بار در نوبت مردانه بیست دقیقه از پشت شیشه با تلفنی که کنترل می‌شد با پسرش صحبت کند و این هجده ماه ادامه داشت و این بیست دقیقه چقدر به من انرژی می‌داد.»

کتابخانه

بُعد خاص و تجربی حقوق

مفهوم سیاسی قانون
نویسنده: مارتین لاگلین
مترجم: محمد راسخ
انتشارات: نی

کتاب «مفهوم سیاسی قانون» نوشته مارتین لاگین با ترجمه محمد راسخ در ۳۳۳ صفحه و با قیمت ۲۸۰ هزار تومان توسط نشر نی منتشر شده است. کتاب حاضر جزئی از یک پروژه پژوهشی وسیع درخصوص ربط و جمع سازگار و قابل دفاع میان هنجار مربوط به قدرت و واقعیت قدرت است. دقیق‌تر، اثر حاضر بیانگر نظریه ابداعی پروفسور لاگین در باب حقوق است. «مفهوم سیاسی قانون» (نظریه حقوقی سیاسی)، به تعبیر و تصریح او در متن کتاب و به سیاق «مفهوم طبیعی قانون» (نظریه حقوقی طبیعی) یا «مفهوم اثباتی قانون» (نظریه حقوقی اثبات‌گرا)، «برآمده» از کوشش‌های نظری طولانی وی در باب چیستی حقوق عمومی است. در واقع، طرح واقع‌گرا یا پدیدارشناسانه وی بر بُعد خاص و تجربی حقوق تمرکز می‌کند تا از افراط در توجه به بُعد عام و هنجاری بکاهد و بدین‌سان، نظریه حقوقی را متوازن و معنادار کند. به بیانی دیگر، این کتاب جستاری است در ترسیم پیشینه تاریخی کوشش‌های نظری در تحلیل و دفاع از بنیاد نظام حقوقی متناسب با نظام سیاسی مشروع.

تاریخ

استعفای شهردار تهران

در چهاردهم بهمن‌ماه ۱۳۵۷ مردم به اعتصاب عمومی دست زده بودند و کارکنان ادارات و وزارتخانه‌های مختلف، وزیران و مدیران دولت را به محل کار خود راه نمی‌دادند. در این روز، جواد شهرستانی، شهردار وقت تهران، به دیدار امام رفت و استعفانامه‌اش را به ایشان تسلیم کرد و البته دوباره از سوی امام شهردار شد. شاپور بختیار از انتشار این خبر و احتمال این‌که سرمشق دیگر زیردستانش قرار گیرد به‌شدت نگرانی داشت و طی مصاحبه‌ای شروع به ناسزاگویی به جواد شهرستانی کرد و سایر کارمندان و مسئولان دولت خویش را تهدید کرد. با همه این‌ها شهردار تهران، تنها کسی نبود که به مدرسه‌ی علوی، محل سکونت امام، روی آورد و این روند در روزهای بعد نیز تکرار شد. استعفای شهرستانی، اولین استعفای یک مقام رسمی و عالی‌رتبه منتخب و منتصب رژیم پهلوی بود و در روزهای بحرانی انقلاب تأثیر زیادی در سقوط دولت شاپور بختیار و پایان بخشیدن به نظام شاهنشاهی داشت. شهرستانی تا پیش از وفات در سال ۱۳۹۵ در مشهد، در بخش خصوصی به‌عنوان مجری مجتمع گردشگری گلستان شاندیز به کارهای عمرانی و در بنیاد دانشگاه فردوسی و خیریه جامعه‌یاوری خراسان، به کارهای اجتماعی مشغول بود.

انالله و انا الیه راجعون

سرکار خانم اشرف پور
سرپرست محترم روزنامه هم میهن در استان خوزستان

درگذشت پدر گرامیتان را تسلیت عرض نموده برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و بازماندگان محترم شکیبایی آرزومندیم.

روزنامه هم‌میهن